

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 446/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť F. G., L., zastúpeného spoločnosťou JUDr. D. D., advokát, spol. s r. o., P., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. D. D., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 163/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2012 v elektronickej forme doručená a zaručeným elektronickým podpisom podpísaná sťažnosť F. G., L. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 163/2012-200 z 30. júla 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v procesnej pozícii žalovaného v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 95/2010 Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) na základe žaloby M. K., K., Č. (ďalej len „žalobca“). Predmetom konania bol žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie dohodnutej zmluvnej pokuty. Sťažovateľ totiž so žalobcom uzavreli 24. marca 2007 zmluvu o budúcej zmluve, v ktorej sa zaviazali uzavrieť najneskôr do 10. mája 2007 kúpnu zmluvu. ňou mal sťažovateľ ako predávajúci previesť na žalobcu ako kupujúceho vlastnícke právo ku konkretizovaným nehnuteľnostiam (pozemok i stavba), ktoré podľa údajov katastra nehnuteľností boli v tom čase vo výlučnom vlastníctve sťažovateľa. Za porušenie ustanovení uzavretej zmluvy o budúcej zmluve si jej účastníci dohodli zmluvnú pokutu.

E. G., L. (ďalej len „manželka sťažovateľa“), však 4. mája 2007 zaslala žalobcovi list označený ako „*Oznámenie neplatnosti Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 24. 03. 2007, ako aj neplatnosti Zmluvy o sprostredkovaní uzavretej dňa 20. 12. 2006*“, v ktorom formulovala názor, že dotknuté nehnuteľnosti sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, a „*preto právo nakladať s týmito nehnuteľnosťami nemá len manžel F. G., ale aj ja, a keďže sa nejedná o bežnú vec nášho spoločného majetku, vyžaduje sa podľa § 145 ods. 1 zákona č. 40/64 Zb. súhlas oboch manželov*“.

K uzavretiu kúpnej zmluvy nedošlo, a tak žalobca po neúspešnej výzve na zaplatenie zmluvnej pokuty adresovanej sťažovateľovi podal 23. marca 2010 na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 8 630,42 €.

Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C 95/2010-159 z 30. novembra 2011 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Základným dôvodom vedúcim okresný súd k vyhovneniu žalobe bol záver, že „*bolo v kontraktáčnej právomoci žalobcu a samotného žalovaného ako toho času zapísaného vlastníka predmetných nehnuteľností v podiele 1/1 uzavrieť zmluvu o budúcej zmluve včítane takéhoto dojednania o zmluvnej pokute*“. Okresný súd ďalej poukázal

na sťažovateľovu námietku, že „uzatvorením predmetnej zmluvy o budúcej zmluve a hypoteticky uzatvorením kúpnej zmluvy na jej základe by porušil práva svojej manželky... podľa § 145 OZ ako bezpodielovej spoluvlastnícky časti prevádzaných nehnuteľností. V tomto jadre sporu súd vlastnou právnou úvahou, ktorá obsahovo dopĺňa judikatúru oboznámenú v tomto spore, sa názorovo priklonil k tomu, že námietka relatívnej neplatnosti predpokladanej kúpnej zmluvy podľa cit. ust. § 40a OZ nezakladá právnu nemožnosť plnenia zmluvy o budúcej zmluve podľa cit. ust. § 37 ods. 2 OZ. Konkrétne súd právne vyhodnotil, že plnenie predmetnej zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 24. 3. 2007 sa nestalo právne nemožným ani pri dovolaní sa relatívnej neplatnosti zo strany manželky žalovaného ako budúceho predávajúceho listom zo dňa 4. 5. 2007... Súd zotrval na týchto právnych úvahách aj napriek variantu úvah, že vo všeobecnosti poškodená strana má právo domáhať sa náhrady škody, v tomto prípade prakticky v rozsahu náhrady nákladov vynaložených so zmarenými očakávaniami vo vzťahu k predmetu zmluvy o budúcej zmluve, teda bez ohľadu na dojednania v zmluve o budúcej zmluve. V tomto má pre súd v jeho úvahách význam nezávislosť zmluvy o budúcej zmluve od očakávanej kúpnej zmluvy.

Bližšie povedané, podľa názoru súdu ak jeden z manželov, ktorý je ako výlučný vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností, samostatne bez súhlasu druhého z manželov uzavrie zmluvu o budúcej zmluve, ktorá má smerovať k nakladaniu s nehnuteľnosťami, ktoré majú patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ide o platne uzatvorenú zmluvu o budúcej zmluve, napriek tomu, že následná kúpna zmluva o prevode nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov podľa § 145 OZ by ako podstatný právny úkon nakladania s majetkom v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov podliehala potencionalnej relatívnej neplatnosti. V tomto zmysle má význam zodpovednosť samotných účastníkov zmluvy o budúcej zmluve medzi sebou. Následne keďže zmluva o budúcej zmluve nie je neplatná, pričom zmluvné strany sa podľa obsahu zmluvy o budúcej zmluve nesprávali, zostáva nevyhnutne vyhodnotiť, že zmluva o uzavretí budúcej zmluvy bola porušená. Keďže v tomto prípade žalobca vyzval žalovaného na uzatvorenie kúpnej zmluvy listom zo dňa 7. 5. 2007, jednalo sa o porušenie základnej povinnosti uzavrieť budúcu kúpnu zmluvu práve zo strany žalovaného. Takáto povinnosť žalovaného bola spôsobilá a zabezpečenie formou zmluvnej pokuty a na základe tohto zmluvného dojednania

o zabezpečení záväzku zmluvnou pokutou, bolo napokon možné žalovaného zaviazať čisto zo zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným.“

Okresný súd neuznal ani argumentáciu opierajúcu sa o preukázaný fakt prestavby pôvodného rodinného domu tvoriaceho predmet zmluvy o budúcej zmluve, ktorá podľa sťažovateľa viedla ku vzniku novej nehnuteľnosti, ktorá už tvorila súčasť bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okresný súd poukázal na výrok stavebného povolenia z 26. februára 1988, ktorým bola povolená „prístavba rod. domu jedna bytová jednotka, žumpy a oplotenia a garáže“. Použitý výraz „prístavba“ okresný súd identifikoval s prírastkom veci, *«ktorý síce nie je plodom, ale tiež podľa cit. ust. § 135 OZ patrí vlastníčkovi hlavnej veci. Preto keď je stavba vykonaná v súlade so stavebným povolením svojou povahou „prístavbou“, nejde o vybudovanie novej stavby, ani keby z pôvodnej stavby „ostali len základy a čiastočne obvodové múry, zbúrala sa veranda a špajza, vybudovali sa nové pivničné priestory, nové schodištia a následne takto vznikla samostatná bytová jednotka“, ako namieta žalovaný. Je pravdou, že stavba v našom právnom poriadku je samostatným druhom nehnuteľnosti nezávislou od pozemku a tiež je pravdou, že v prípade takejto prístavby veľkej hodnoty by išlo o podstatnú právnu skutočnosť, ktorá by musela byť preskúmaná v potencionálnom konaní o vyporiadanie BSM v rámci dvojstranných vzťahov medzi žalovaným a jeho manželkou... Lenže samotná manželka žalovaného si musela byť vedomá vynaloženia týchto prostriedkov na nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovaného a voči tretím osobám, ako teraz voči žalobcovi, tieto potencionálne práva manželky žalovaného nie je možné spravodlivo zohľadniť. Je príznačné, že nebol dôvod na základe tejto prístavby zapísať novú stavbu alebo nový vlastnícky vzťah k stavbe v katastri nehnuteľností. Samotný obsah predmetného stavebného povolenia povoľuje „prístavbu“, ktorá výslovne mala viesť k stavbe novej bytovej jednotky. Podľa skutkového vyhodnotenia súdu takáto „prístavba“ mohla zahrňať aj stavbu nových múrov a novej strešnej konštrukcie, ako doložil žalovaný. Následne žiadne ďalšie skutkové vyhodnotenie už nemohlo viesť súd k tomu, aby označil stavbu s touto prístavbou za novú stavbu, či už s prihliadnutím na oboznámené dôkazy..., tak ani v prípade doplnenia dokazovania o pripojenie celého spisu stavebného povolenia a kolaudačného rozhodnutia, ako navrhoval žalovaný. Aj z dôvodu, že podľa tvrdení žalovaného obsah spisov týchto administratívnych konaní ani nemal viesť k vydaniu iných meritórnych administratívnych*

rozhodnutí, nech ktoré žalovaný doložil, by išlo o dokazovanie zjavne nadbytočné a preto súd jeho vykonanie zamietol.».

Rozsudok okresného súdu napadol sťažovateľ odvolaním, v ktorom „vytýkal prvostupňovému súdu, že nezistil riadne skutkový stav, že nevyhodnotil a nevenoval pozornosť listu jeho manželky..., ktorý adresovala jemu ako budúcemu predávajúcemu M. K., žalobcovi ako budúcemu kupujúcemu a ďalej Mgr. A. L. ako sprostredkovateľovi, kde jeho manželka oznámila, že sa dovoláva neplatnosti zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy... Tento list doporučené zaslala na adresy účastníkov ako aj jemu, ktorý potvrdil pravdivosť za správnosť údajov manželky v liste s tým, že súhlasí, že zmluva o budúcej zmluve a zmluva o sprostredkovaní, sú v rozpore so zákonom... Preto zdôrazňuje, že úkony, ktoré vykonal on ako manžel a to... zmluvou o budúcej zmluve..., boli považované za platné len do toho času, pokiaľ nebolo doručené dovolanie jeho manželky... Dôjdením dovolania do sféry všetkých účastníkov zmluvného vzťahu sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť tohto právneho úkonu od samého počiatku a jej účinky možno prirovnať absolútnej neplatnosti. Keďže takto je zmluva o budúcej zmluve od samého počiatku neplatná... je potom aj dohoda o zmluvnej pokute závislá od existencie záväzku, ktorú je zmluvnou pokutou zabezpečený.“.

Sťažovateľ tiež v odvolaní namietal, že okresný súd nevyhodnotil svedeckú výpoveď Mgr. A. L., ktorá „na otázku, či pri rokovaní pani G. sa cítila podielovou alebo bezpodielovou spoluvlastníčkou, odpovedala, že ona de facto tou spoluvlastníčkou je, de iure ňou nebola. Ona vedela, že nie je zapísaná na LV, problém s tým nemala a brala to tak, že má právo na polovicu z ceny týchto nehnuteľností.“.

Ďalej sťažovateľ v odvolaní zdôrazňoval, že „dohoda o zmluvnej pokute je závislá na existencii záväzku, ktorý je zmluvnou pokutou zabezpečený. Ak tento záväzok platný nevznikne, napr. pre neplatnosť zmluvy, nemôže dôjsť k porušeniu povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy a nemôžu teda nastať ani účinky zmluvnej pokuty. Preto vzhľadom na vyššie uvedené on F. G. spísal vo forme notárskej zápisnice N 134/2007, Nz 33453/2007, NCRI 33231/2007 u notára JUDr. L. K. v P. rozšírenie zákonom stanoveného rozsahu BSM, ktorá zápisnica bola daná na Správu katastra v Ž., ktorý odmietol túto notársku zápisnicu zavkladovať s tým, že takouto formou možno riešiť otázku rozšírenia BSM len do budúca a nie spätne. Preto dal vec do súladu s právnou skutočnosťou najjednoduchším spôsobom

formou daru v podiele 1/2-ica vo všetkých nehnuteľnostiach a t. č. je manželka už výlučná vlastníčka týchto nehnuteľností. “.

Krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 163/2012-200 z 30. júla 2012 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Po rekapitulácii rozhodujúcich argumentov okresného súdu i argumentov sťažovateľa v podanom odvolaní poukázal na § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) a konštatoval, že *„súd prvého stupňa v potrebnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O. s. p. a dospel k skutkovým aj právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Preto odvolací súd nemohol prisvedčiť odvolateľovi, ktorého odvolanie nepovažoval za dôvodné. Keďže odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O. s. p. obmedzuje sa v odôvodnení len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov a ďalšie písomné vyhotovenie odôvodnenia nevykonáva. “.*

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ veľmi podrobne rekapituluje obsah svojho odvolania podaného proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu a vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu uvádza, že *„odvolací súd aj po potvrdení prvostupňového rozhodnutia musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedzovať len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, doplniť ďalšie dôvody, inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nie len čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.*

V mojom odvolaní zo dňa 05.03.2012 proti rozsudku Okresného súdu Žilina 8 C 95/2010-159 zo dňa 30. 11. 2011 som predovšetkým uviedol tieto základné otázky, ktoré prvostupňový súd správne nevyriešil.

1. predovšetkým nevyriešil správne právny následok a to list mojej manželky... zo dňa 04. 05. 2007..., keď v tomto liste uviedla, že zmluva o sprostredkovaní je neplatná so sprostredkovateľom Mgr. A. L. a že je aj neplatná zmluva zo dňa 24. 03. 2007 o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy a to s poukazom na § 143 a § 145 ods. 1 OZ a § 40a) OZ.

2. ďalej v odvolaní som namietal, že prvostupňový súd zamietol môj návrh na pripojenie spisov bývalého ONV odbor výstavby Ž. č. 346/88 o povolenie stavby, prístavby rodinného domu, ktorej vznikne samostatná bytová jednotka, žumpy, oplotenia a samostatnej garáže. Vyhodnotenie poskytnutia štátneho príspevku na individuálnu bytovú výstavbu č. UP 346/88 vo výške 45 000,- Kčs, rozpočet na túto prestavbu a kolaudačné rozhodnutie. Tento návrh prvostupňový súd zamietol ako zrejme nepotrebný pre jeho rozhodnutie, čo považujem za svojvoľné rozhodnutie prvostupňového súdu, pričom išlo o takú stavebnú zmenu – prestavbu, že boli zásahy do konštrukčnej a technologickej časti stavby, že vznikla nová vec.

3. ďalej súd nevyhodnotil listinu čestného vyhlásenia, ktoré pripravila realitná kancelária zo dňa 09. 05. 2007, keď požadovala, aby moja manželka vyhlásila, že v súvislosti s kúpnu zmluvou medzi F. G. a M. K. si nebude uplatňovať žiadnu finančnú čiastku a že sa vzdáva práva na podanie návrhu na neplatnosť kúpnej zmluvy. Toto čestné prehlásenie moja manželka odmietla podpísať.

4. ďalej, že súd neuznal moju obranu týkajúcu sa právnych prekážok realizácie práva na zmluvnú pokutu a že vlastnou právnou úvahou, ktorá obsahovo dopĺňa judikatúru sa priklonil k tomu, že námietka relatívnej neplatnosti predpokladanej kúpnej zmluvy podľa § 40a) OZ nezakladá právnu nemožnosť plnenia zmluvy o budúcej zmluve podľa § 37 ods. 2 OZ, ktorý stanovuje, že právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatným.

5. súd sa nevyrovnal s mojou základnou námietkou, že som sa dohodol so svojou manželkou... pre započatím prestavby pôvodnej stavby, keď vznikala samostatná bytová jednotka, samostatná garáž, že takto vybudované stavby našou spoločnou činnosťou budú tvoriť bezpodielové spoluvlastníctvo nás manželov a pojali sme úmysel založiť bezpodielové spoluvlastníctvo. Takáto dohoda nemusí mať písomnú formu a poukazujeme na rozhodnutie Najvyššieho súdu NS 16/1983. “.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Krajského súdu Žilina 5 Co 163/2012-200 zo dňa 30. 07. 2012 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu Žilina 5 Co 163/2012-200 zo dňa 30. 07. 2012 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný sťažovateľovi vyplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania a právneho zastupovania na účet advokáta JUDr. D. D., vedený ... č. ú. ... do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.“

Sťažovateľ navrhuje aj odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Sťažovateľ v relácii k napadnutému rozsudku namieta, že krajský súd ako súd odvolací pri jeho odôvodňovaní využil postup podľa § 219 ods. 2 OSP, hoci na to neboli splnené podmienky.

Ústavný súd konštantne zdôrazňuje, že základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Povinnosť odôvodňovať rozhodnutie však nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné

vysporiadať sa s každým argumentom. Podľa rozsudku ESLP vo veci Helle v. Fínsko (sťažnosť č. 20772/92) z 19. decembra 1998 sa odvolací súd pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia (zamietnutí odvolania) v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa.

Normatívnym vyjadrením zmyslu uvedeného rozhodnutia ESLP vo veci Helle v. Fínsko je v slovenskom právnom poriadku práve § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ústavný súd k citovanému ustanoveniu už konštatoval, že zákonodarcom upravenú fakultatívnu možnosť odvolacieho súdu obmedziť sa v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia je vždy potrebné v záujme ústavne konformného výkladu (čl. 152 ods. 4 ústavy) aplikovať aj vo svetle judikatúry ústavného súdu a ESLP zaoberajúcej sa právom účastníka občianskeho súdneho konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu. Ak tak všeobecný súd nepostupoval, jeho rozsudok je nevyhnutné považovať za arbitrárny, svojvoľný, a tým priamo zasahujúci do základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 118/2010).

Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti tak bolo posúdiť, či vzhľadom na argumentačnú bázu relevantných procesných podaní účastníkov konania okresného súdu sp. zn. 8 C 95/2010 a konania krajského súdu sp. zn. 5 Co 163/2012 možno vybadať v napadnutom rozsudku krajského súdu signály prípadného ústavne nedostatočného odôvodnenia.

Predmetom sporu medzi sťažovateľom a žalobcom v označenom konaní bola povinnosť sťažovateľa zaplatiť žalobcovi v zmluve o budúcej zmluve z 24. marca 2007

dohodnutú zmluvnú pokutu, pretože k uzavretiu kúpnej zmluvy do 10. mája 2007 nedošlo. Na pozadí tohto sporu sa ako prejudícium vyvinula otázka platnosti uzavretej zmluvy o budúcej zmluve, pretože nehnuteľnosti, ktoré sa mali stať predmetom scudzenia na základe budúcej kúpnej zmluvy, boli podľa tvrdenia žalovanej strany v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľa a jeho manželky.

Okresný súd v rovine platnosti právneho úkonu konštatoval právnu nezávislosť zmluvy o budúcej zmluve od budúcej zmluvy, keď uviedol, že *„ak jeden z manželov, ktorý je ako výlučný vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností, samostatne bez súhlasu druhého z manželov uzavrie zmluvu o budúcej zmluve, ktorá má smerovať k nakladaniu s nehnuteľnosťami, ktoré majú patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ide o platne uzatvorenú zmluvu o budúcej zmluve, napriek tomu, že následná kúpna zmluva o prevode nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov podľa § 145 OZ by ako podstatný právny úkon nakladania sa majetkom v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov podliehala potencionalnej relatívnej neplatnosti. V tomto zmysle má význam zodpovednosť samotných účastníkov zmluvy o budúcej zmluve medzi sebou.“*

Citovaný právny názor bol pre záver okresného súdu o povinnosti sťažovateľa zaplatiť dohodnutú zmluvnú pokutu rozhodujúci. Bol to ten rozhodujúci argument, ktorý má podľa už citovanej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05) pre vec podstatný význam a objasňuje právny základ rozhodnutia. Okresný súd teda ako prvoradú a rozhodujúcu neriešil otázku, či dotknuté nehnuteľnosti sú alebo nie sú predmetom bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľa a jeho manželky. Totiž bez ohľadu na to, aké by bolo riešenie vlastníckeho režimu týchto nehnuteľností, netrpela podľa názoru okresného súdu zmluva o budúcej zmluve z 24. marca 2007 vadou spôsobujúcou jej relatívnu neplatnosť.

Z uvedených dôvodov obrana sťažovateľa založená na argumentácii v prospech záveru o zaradení dotknutých nehnuteľností do bezpodielového spoluvlastníctva nemala pre rozhodnutie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu podstatný (rozhodujúci) význam. Ak potom v sťažnosti sťažovateľ argumentoval, že krajský súd sa mal zaoberať právne

významným vzťahom listu jeho manželky zo 4. mája 2007 a § 40a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“; bod 1 na strane 8 sťažnosti), že mal reagovať na sťažovateľov dôkazný návrh odmietnutý v prvostupňovej fáze konania, ktorý sa týkal vyžiadania spisu správneho orgánu o prístavbe rodinného domu (bod 2 na strane 8 sťažnosti), a že mal reagovať aj na fakt nevysporiadania sa okresného súdu s údajnou dohodou medzi sťažovateľom a jeho manželkou o bezpodielovom spoluvlastníctve k dotknutým nehnuteľnostiam (bod 5 na strane 8 sťažnosti), ústavný súd zdôrazňuje, že žiadna z týchto námietok nemala pre rozhodnutie o petite, ktorým žalobca vymedzil predmet konania pred okresným súdom, podstatný význam.

Aj pokiaľ ide o čestné vyhlásenie, ktorým mala manželka sťažovateľa potvrdiť, že *„si nebude uplatňovať žiadnu finančnú čiastku a že sa vzdáva práva na podanie návrhu na neplatnosti kúpnej zmluvy“*, a ktoré manželka sťažovateľa odmietla podpísať (bod 3 na strane 8 sťažnosti), je ústavný súd toho názoru, že ide o sťažovateľom zamýšľaný nepriamy dôkaz existencie bezpodielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam. Sprostredkovateľ (realitná kancelária), ktorý toto čestné vyhlásenie pripravil, totiž mal sledovať elimináciu budúceho spochybnenia platnosti zmluvy o budúcej zmluve manželkou sťažovateľa, lebo si zrejme podľa sťažovateľa bol vedomý možných rizík plynúcich z nejednoznačného vlastníckeho režimu nehnuteľností. Opätovne tak ide o dôkaz, ktorý s ohľadom na rozhodujúci právny názor okresného súdu nebol pre rozhodnutie o žalobe podstatný.

Kritika odôvodnenia rozsudku krajského súdu vo svetle námietok naznačených v bodoch 1, 2, 3 a 5 na strane 8 odôvodnenia posudzovanej sťažnosti tak podľa názoru ústavného súdu nie je dôvodná, pretože všetky uvedené námietky sa zakladajú na argumentácii, ktorá vzhľadom na právny názor okresného súdu nebola pre jadro prerokovávanej veci rozhodujúca. Veľmi stručné, prípadne absentujúce odpovede na konkretizované otázky preto nemôžu nedovoleným spôsobom atakovať požiadavky plynúce zo základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a z jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

Napokon sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku kritizoval právny názor okresného súdu, podľa ktorého „*námietka relatívnej neplatnosti predpokladanej kúpnej zmluvy podľa § 40a) OZ nezakladá právnu nemožnosť plnenia zmluvy o budúcej zmluve podľa § 37 ods. 2 OZ, ktorý stanovuje, že právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatným*“. Krajský súd mal pochybiť, keď na túto odvoláciu námietku nereagoval a obmedzil sa iba na využitie postupu podľa § 219 ods. 2 OSP (bod 4 na strane 8 sťažnosti).

Ústavný súd je toho názoru, že okresný súd dostatočne zrozumiteľným spôsobom (citácia v predchádzajúcom odseku textu, ako aj v naratívnej časti odôvodnenia tohto uznesenia) objasnil svoje úvahy pri právnom posudzovaní spornej zmluvy o budúcej zmluve. Tieto úvahy netrpia ani nedostatkom nevyhnutnej logickej bázy. Ak podľa názoru sťažovateľa a jeho manželky mala byť zmluva o budúcej zmluve z 24. marca 2007 relatívne neplatná, teda bola platná až do momentu dovolania sa manželky sťažovateľa jej neplatnosti, potom aj neskôr uzavretá kúpna zmluva by bola platná až do momentu, kým by nedošlo k dovolaniu sa jej relatívnej neplatnosti pre rozpor s § 145 Občianskeho zákonníka. Platnosť budúcej kúpnej zmluvy, a tým aj právna nemožnosť (§ 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka) plnenia zmluvy o tejto budúcej zmluve by teda závisela od budúcej neistej skutkovej okolnosti spočívajúcej v dovolaní sa relatívnej neplatnosti uzavretej kúpnej zmluvy. Okresný súd preto v žiadnom prípade nemohol apriórnym spôsobom uzavrieť, že kúpna zmluva podpísaná výlučne sťažovateľom ako predávajúcim by pre rozpor s § 145 Občianskeho zákonníka bola právnym úkonom, ktorého predmetom je nemožné plnenie. V odvolaní sťažovateľ nepredniesol vo vzťahu k tejto právnej otázke žiadnu novú skutkovú či právnu argumentáciu, z obsahového hľadiska vyslovil iba nesúhlas s právnym hodnotením veci zo strany okresného súdu. Preto ak krajský súd sa s právnym názorom okresného súdu plne stotožnil, nebolo prekážky pre využitie postupu § 219 ods. 2 OSP. Naopak, ak by v daných okolnostiach uvedené ustanovenie na vlastný procesný postup neaplikoval, popieral by jeho účel, ktorým je zjednodušenie konania a rozhodovania odvolacieho súdu v prípadoch, keď odvolateľ nebrojí proti prvostupňovému rozhodnutiu

prípustnými novými relevantnými skutkovými tvrdeniami alebo podstatnými novými právnymi argumentmi.

Ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade krajský súd na prvý pohľad rešpektoval nielen účel § 219 ods. 2 OSP, ale jeho postup nevykazuje ani známky možnej ústavne neakceptovateľnej konfrontácie so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu a s jeho právom na spravodlivé súdne konanie, ktorú by bolo potrebné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie meritórne preskúmať. Niet preto dostatočne ústavne relevantnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označenými právami sťažovateľa, čo ústavný súd vedie k odmietnutiu sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o navrhnutom odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2012